

Les oracions compostes

1. Oracions coordinades

- **Copulatives, acumulatives o sumatives.** Unió de dues o més proposicions.
Nexes: **i, ni**
- **Continuatives.** Matís de continuïtat respecte de la primera.
Nexes: **i encara, més, a més, i fins i tot, encara més, i tot, així mateix, d'altra banda, ni tan sols, ni solament.**
- **Distributives.** Accions alternatives que no s'exclouen.
Nexes: **ara... ara, adés... adés, tant... com, l'un... l'altre, d'una banda... de l'altra, tan aviat... com, ni... ni, aquí... allà, no solament... sinó que, qui... qui, que... que.**
- **Adversatives.** Una proposició matisa l'altra.
Nexes: **però, sinó, sinó que, tanmateix, altrament, no obstant això, amb tot, així i tot, encara que.**
- **Disjuntives.** Es tria entre els elements que es posen en relació.
Nexes: **o, o bé, o si no.**
- **Il·latives.** Relació causa-conseqüència.
Nexes: **doncs, així, així doncs, per tant, en conseqüència.**
- **Explicatives.** Mostren un aclariment.
Nexes: **això és, és a dir, o sigui, o sia.**

2. Oracions juxtaposades

S'uneixen per mitjà de signes de puntuació (coma, punt i coma, dos punts).

Ex.: *La Maria canta, el Joan balla.*

3. Oracions subordinades

3.1. Subordinades substantives. Tipus

- **Subordinada substantiva completiva.** Nexes: *que/si*
- **Subordinada substantiva d'infinitiu.** Nexes: *introduïdes per un infinitiu*
- **Subordinada substantiva interrogativa.** Introduïdes per pronoms, determinants o adverbis.
Nexes: *què, quin, com*
- **Subordinada substantiva de relatiu.** No tenen antecedent explícits. Nexes: *que, qui.*

3.2. Subordinades substantives. Funcions

- **De Subjecte:** *Em preocupa molt que no vinguis.*
- **De C. Directe:** *Em diu que no vol pujar.*
- **De C. Indirecte:** *Doneu els discos als qui vinguin a la festa.*
- **De C. de l'Adjectiu:** *És incapaç de recordar una data.*
- **De C. de Règim Verbal:** *Acostumeu-lo que prengui vitamines.*
- **De C. Atributiu:** *La consigna és acabar els primers.*
- **De C. del Nom:** *Tenim la impressió que baixarà la gasolina.*
- **De C. Agent:** *Els primers de la cua van ser empesos pels qui no volien quedar-se a fora.*
- **De C. de l'Adverbi:** *Érem lluny de trobar una solució.*

3.3. Subordinades adjectives o de relatiu

Fan la funció d'un complement del nom (CN). Ex.: *La noia, que porta la jaqueta blava, és la meva cosina.*

O. sub. adj. o de relatiu

"*La noia*" és l'antecedent.

Totes fan la funció d'un CN excepte les que l'antecedent és tota una oració. Aquestes oracions s'anomenen "adjectives o de relatiu neutre". Ex. *No em va saludar, cosa que em va molestar.*

(antecedent)

Classes:

- **Especificatives:** restringeixen el significat de l'antecedent.

Ex. *Els ocells que volaven molt alt van desaparèixer ràpidament.*

(Aquí només són els ocells que volaven molt alt)

- **Explicatives:** afegixen una informació que no és forçosament necessària. Van entre comes i poden suprimir-se.

Ex. *Els ocells, que volaven molt alt, van desaparèixer ràpidament.*

(Aquí són tots els ocells)

3.4. Subordinades adverbials

Pròpies

- **Temporals:**

a) **Anterioritat:** *abans que (no).* Ex.: *Signarem el contracte abans que digui que no.*

b) **Simultaneïtat:** *quan, mentre (que), sempre que, cada vegada que...* Ex.: *Mentre tu reques les plantes, jo empeltaré el taronger.*

c) **Posterioritat:** *després que, fins que, d'ençà que, des que...* Ex.: *D'ençà que és pare, s'ha tornat assenyat.*

- **Locatives:** *on.* Ex.: *Van anar on tu els vas recomanar.*

- **Modals:** *com, com si, segons, així com.* Ex.: *Camina com si estigués borratxa.*

Impròpies

- **Causals:** *perquè (+ indicatiu), ja que, com que, atès que, vist que, per tal com...* Ex.: *Han suspès l'excursió perquè plou.*

- **Finals:** *perquè (+ subjuntiu), a fi que, per tal que.* Ex.: *Han posat un ciri a santa Rita perquè demà faci bo.*

- **Consecutives:** *Tan(t)... que, de manera que, fins al punt que, perquè.* Ex.: *Era massa evident perquè no se n'adonés ningú.*

- **Comparatives:**

a) **De superioritat:** *més (...) que.* Ex.: *Va ballar més hores que ningú.*

b) **D'igualtat:** *tan(t) (...) com.* Ex.: *Balla tan malament com canta.*

c) **D'inferioritat:** *menys (...) que.* Ex.: *Darrerament canta menys que abans.*

d) **De proporcionalitat:** *com més/ menys (...) més/ menys, quant més/ menys (...) més/ menys.*
Ex.: *Com més anem menys valem.*

- **Concessives:** *encara que, malgrat que, per bé que, tot i que, per més que.*

Ex.: *Sortirem d'excursió, encara que no faci bo.*

- **Condicionals:** *si, en cas que, posat que, a condició que.*

Ex.: *Si fa bon temps, sortirem d'excursió.*